

Konu 5: Kamu hizmetleri ve kamu idareleri

Prof. Dr. Semih ÖZ

Ankara Üniversitesi
Siyasal Bilgiler Fakültesi

14 Aralık 2017 ANKARA

5018 sayılı Kanun

1. Merkezi Yönetim bütçesi

- Genel Bütçe
- Özel Bütçe (YÖK, Üniversite, TRT)
- Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar

2. Mahalli İdareler Bütçeleri

3. Sosyal Güvenlik Bütçeleri

5018 sayılı Kanun

Merkezi yönetim bütçesi, bu Kanuna ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinin bütçelerinden oluşur.

5018 sayılı Kanun

Merkezi yönetim bütçesi, bu Kanuna ekli (I), (II) ve (III) sayılı cetvellerde yer alan kamu idarelerinin bütçelerinden oluşur.

- Genel Bütçe
- Özel Bütçe (YÖK-Uni.TRT)
- Düzenleyici ve Denetleyici Kurum

5018 sayılı Kanun

Genel bütçe, Devlet tüzel kişiliğine dahil olan ve bu Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin bütçesidir.

Özel bütçe, bir bakanlığa bağlı veya ilgili olarak belirli bir kamu hizmetini yürütmek üzere kurulan, gelir tahsis edilen, bu gelirlerden harcama yapma yetkisi verilen, kuruluş ve çalışma esasları özel kanunla düzenlenen ve bu Kanuna ekli (II) sayılı cetvelde yer alan her bir kamu idaresinin bütçesidir.

Düzenleyici ve denetleyici kurum bütçesi, özel kanunlarla kurul, kurum veya üst kurul şeklinde teşkilatlanan ve bu Kanuna ekli (III) sayılı cetvelde yer alan her bir düzenleyici ve denetleyici kurumun bütçesidir.

5018 sayılı Kanun

Sosyal güvenlik kurumu bütçesi, sosyal güvenlik hizmeti sunmak üzere, kanunla kurulan ve bu Kanuna ekli (IV) sayılı cetvelde yer alan her bir kamu idaresinin bütçesidir.

Mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesidir

Genel bütçeli kuruluşlar

- Ayrı tüzel kişilikleri yoktur.
- Devlet tüzel kişiliği altında temsil edilirler,
- Gelir toplama yetkileri yoktur.
- Tüm taşınmazları Hazine adına kayıtlıdır,
- Bütçeleri Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanır.
- Muhasebe, saymanlık hizmetleri ve nakit işlemleri de aynı Bakanlık tarafından yerine getirilir.
- Nakit planlamaları (idareleri) Hazine tarafından yapılır.

Özel bütçeli kuruluşlar

Farklı ihtisas alanlarında faaliyet gösterirler. Kanunla kurulurlar,

- Genellikle yarı-kamusal hizmet üretirler.
- Ayrı tüzel kişilikleri ve hesaplarını yürüten nakit birimleri vardır.
- Sundukları hizmet ve mal karşılığında ücret, vergi, harç vb. tahsil etme yetkileri vardır..
- Genel bütçeden yardım (hazine yardımı) alırlar.
- -Özel bütçeli idareler hizmet alanlarıyla ilgili olan bakanlığın vesayeti altında faaliyet gösterirler, bu yüzden "ilgili kuruluş" şeklinde de isimlendirilirler.

Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar

Düzenleyici ve Denetleyici Kurumlar

- Daha önceden devletin üretim yaptığı alanlarda faaliyette bulunurlar.
- Denetim yapma ve yaptırım uygulama yetkileri vardır.
- Kendi tüzel kişilikleri ve ayrı bütçeleri vardır.
- Hesap ve nakit idarelerini kendileri yürütür.
- Kendi öz gelirleri vardır.
- Bütçelerini Eylül ayı sonuna kadar doğrudan Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderirler.

Mahalli İdareler

Mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesidir.

Mahalli İdareler

Sosyal güvenlik kurumu bütçesi, sosyal güvenlik hizmeti sunmak üzere, kanunla kurulan 5018 sayılı Kanuna ekli (IV) sayılı cetvelde yer alan her bir kamu idaresinin bütçesidir.

-

5018 sayılı Kanun

Sosyal Güvenlik Kurumları

Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) ve
Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü

KİTLER

Kamu iktisadi teşebüsleri, Türkiye’de 233 sayılı Hükümünde Kararname kapsamında hizmet veren kuruluşlardır.

KİT’lerin kendilerine özgü ayrı bütçeleri vardır.

Doğal tekel alanında ya da tam rekabet piyasasında işlem gören mal ve hizmet üretirler.

Son yıllarda özelleştirme uygulamaları kapsamında, bu kurumların azalma gözlemlenmektedir.

Yine KİT lerin önemli bir bölümü TÜRKİYE VARLIK FONU’na devredilmiştir.